

ZÍVOT

ZÁBRDOVICKÉ FARNOSTI

Duchovní
cvičení

Panna Maria
v Zábrdovicích

Mariin dopis

10 rad
Františka

Táborová
lehkost bytí

Nebojte se
Marie

tiráž**ŽIVOT ZÁBRDOVICKÉ FARNOSTI****Vydává**

farnost u chrámu
Nanebevzetí Panny Marie
v Brně Zábřdovicích

adresa

Lazaretní 1, 615 00 Brno
telefon: 545 212 156

redaktoři

Lucie a Dominik Grůzovi

grafická úprava

Klára a Roman Smékalovi

web

<http://www.zabrdovice.cz>

cena

neprodejné, vychází pro
vnitřní potřebu farnosti

do tohoto čísla přispěli

Lucie Grůzová, Kája Krejčí,
Jarek Jurka, Tomáš Kaláb,
Karel Komárek, Marie
Svozilková, Marie
Pošmurná, Stanislava
Grůzová, Stanislav
Bruncko, Terka Pospíšilová

příspěvky

pokud chcete přispět do
časopisu svým článkem,
pošlete jej na e-mail:
dgruza@centrum.cz
nebo kontaktujte redakci

Náklad

230ks výtisků

obsah

- 1 Duchovní slovo
Hudba v našem kostele
- 2 Přehled společenství
Mariin dopis
Zdráva buď Maria
- 3 Noc kostelů
Nábožko
První svaté přijímání
- 4 Duchovní cvičení farnosti
- 6 Myšlenka ke svátku P. Marie
Táborová lehkost bytí
- 7 5 věcí, které jste možni nevěděli
Proč nevádí chodit do různých...
- 8 Panna Maria v Zábřdovicích
- 10 Nebojte se Marie
- 11 Proč se vlastně modlit růženec
- 12 10 rad papeže Františka

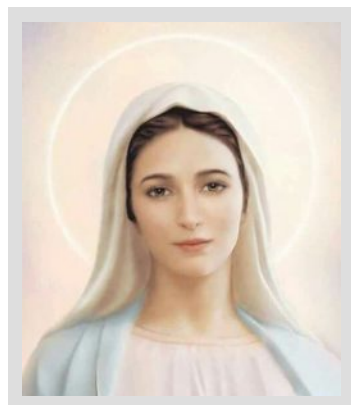
Slovo redaktorů

Milí farníci,
přinášíme číslo plné Marie. Jelikož nestíháme o prázdninách sesbírat dost příspěvků, rozhodli jsme se vzpomenout na prázdninovou pouť. Všimněte si, že nejen v článkách jsou zmínky o Panně Marii; i mezi pisatelkami se několik Marií objevuje. Přejeme Vám příjemné počtení a požehnaný říjen, měsíc Panny Marie.

Lucie a Dominik Grůzovi

Duchovní slovo

Letos uběhlo 100 let od doby, kdy se v portugalské Fatimě zjevila Panna Maria třem malým pasáčkům; desetileté Lucii Santosové, devítiletému Františkovi a sedmileté Jacintě Martovům. Zjevení se odehrálo v roce 1907 v průběhu šesti měsíců (květen–říjen), kdy se vždy třináctý den v měsíci Panna Maria dětem zjevovala. Panna Maria vyzývá k obrácení, k pokání, k modlitbám za hříšníky, k modlitbě růžence a k úctě k jejímu Neposkrvněnému srdci. A přestože od předání tohoto poselství utekla řada let, je Mariino poselství aktuální i dnes.

I dnes na mnoha místech lidé bojují a zabíjejí se navzájem a na mnoha dalších je válka na spadnutí. I dnes jsou u moci různé diktatury, které potlačují lidská práva a pronásledují církve. I dnes je Bůh lidmi urážen, a to možná více než dříve. A Panna Maria vyzývá každého z nás, abychom se podíleli na proměně světa i lidských srdcí.

Panna Maria při zjevení dětem ve Fatimě kladla důraz na modlitbu růžence. Právě růženec je jednou z nejsilnějších zbraní, kterou proti zlu máme, je prostředkem k osobnímu pokoji i světovému míru. Nebojme se tuto

zbraň použít a společně s Pannou Marií se modleme za obrácení hříšníků a za mír ve světě.

„Růženec je mocná zbraň, která zahání zlé duchy na útěk a chrání člověka před hříchem... Pokud toužíte mít klid v srdci, ve svých domovech a ve své zemi, modlete se společně každý večer růženec. Nevynechejte jediný den a modlete se ho bez ohledu na to, kolik máte starostí nebo práce.“ (papež Pius XI)

Jáhen JJ

Hudba v našem kostele

26.11.2017 v 9:45 Slavnost Ježíše Krista Krále

Josef GRUBER (1855-1933)

MISAFESTIVA OP.14

Stanislav MACH (1906-1975)

KRISTU KRÁLI

Vojtěch ŘÍHOVSKÝ (1871-1950)

CANTATE DOMINO OP. 15 Č. 2

František SUCHÝ (1886-1932)

HYMNUS

Účinkují chrámový sbor, orchestr

Varhany: doc. MgA. Jan KRÁL

Řídí: Zdeněk HATINA, ředitel kůru

Přehled společenství v tomto roce

- ▶ **Pobírmo** *pondělí 19.00, na faře*
- ▶ **Katechumeni I** *pondělí 19.00, na faře*
- ▶ **Zpívání** *pondělí 17.00, na faře*
následuje mládežnická mše v 18.00 v kostele
- ▶ **Zpěváček** *středa 16.45, na faře*
následuje mše pro děti v 18.00 v kostele
- ▶ **Děvčata** *středa 16.45, na faře*
následuje mše pro děti v 18.00 v kostele
- ▶ **Ministranti** *středa 16.45, v kostele na galerii*
následuje mše pro děti v 18.00
- ▶ **Rodiny s většími dětmi** *středa 20.00, schází se po rodinách*
- ▶ **Rodiny s menšími dětmi** *čtvrtek 19:00, schází se po rodinách*
- ▶ **Čtvrteční společenství** *Čtvrtek 19.00, na faře*
- ▶ **Modlitby maminek s dětmi většinou** *čtvrtek dopoledne*
nebo jiný den, schází se po rodinách
- ▶ **Modlitby matek (bez dětí)** *první úterý v měsíci od 19:00, na faře*
- ▶ **Spolčo mužů** *první čtvrtek v měsíci 19:30*

Mariin dopis

Moji milí zábrdovičtí farníci,

srdečně Vás všechny zdravím a chci Vám poděkovat za všechny Vaše modlitby a vzpomínky. Jsem moc vděčná za naši farnost, za všechno to dobré, co jsem tu obdržela, za svědectví živého společenství církve a že jsem tu mohla postupně objevovat, k čemu mě Bůh volá. Jsem tu pořád doma. Proto se chci s Vámi podělit o radost z prvních slibů, které jsem složila 13. 8. v Kongregaci Milosrdných sester sv. Karla Boromejského. Dostala jsem řeholní šaty a nové jméno – S. M. Marietta, které mi má připomínat, že jsem Boží a Mariin miláček a abych byla vždycky maličká. Jsem moc ráda, že můžu Ježíšovi patřit a učit se odpovídat na Jeho lásku. Život v klášteře mě moc baví, i když jsem zatím jen takový začátečník. Učím se chodit v řeholním „dresu“ a zjišťuji, že v něm jde dělat skoro všechno, i jezdit na koloběžce a opalovat se. Moc si přeju, abych celým svým životem ukazovala na Ježíše. Od poloviny září budu sloužit v domově důchodců v Moravských Budějovicích a těším se, že se tam někdy potkáme.

Přeju Vám všem, abyste se nechávali Bohem milovat a odpovídali na Jeho lásku. V modlitbě jsme pořád spojeni. Vaše

S. M. Marietta Svozilková

Připomínka

V neděli 24. 9. 2017 při mši svaté v 9.45 hod.
Byla provedena Česká liturgická mše opus 20 a dva Duchovní zpěvy od **ZDEŇKA HATINY**, ředitele kůru a varhaníka, při příležitosti jeho **55. výročí** působení na našem kůru.

Moc děkujeme za krásný hudební zážitek.

ZDRÁVA BUĎ, MARIA

Zdráva buď, Maria, Panno
nejčistější,
zdráva buď, světa Královno
nejslavnější!

Tys od Syna nad anděly
pozdvižená
i nad všechny archanděly
vyvýšená.

Žádný tobě rovný není
v rajské říši,
neb nade všechno stvoření
jsi nejvyšší.

Rač na nás z nebe patřiti
z trůnu svého,
rač nám prosbou nakloniti
Syna svého.

Vypros nám, abychom k tobě
se dostali
a v nebi navěky tobě
chválu vzdali.

z denní modlitby církve

CO JSME ZAŽILI: Noc kostelů

Myslím, že nejlépe by se hodila píseň „Ten dělá to a ten zas tohle a všichni dohromady udělají moc“

V takovém duchu je pro naši farnost Noc kostelů. Každý dělá, co umí: někdo provází, někdo hlídá, někdo připravuje hry, někdo zpívá, někdo se modlí a někdo pak uklízí. A jistě je ještě spousta věcí, na které jsem zapoměla.

Že by to bylo tím, že koučem celého tohoto týmu byl trpělivý a starostlivý Aleš Onderek? No opravdu nevím, co myslíte vy?

Byla jsem účastník a moc jsem si to užila. A mohu mluvit také za nevěřící maminku s dvěma dětmi, která přišla s námi. Velké díky všem.

LG

Nábožko

Zakončení výuky náboženství na ZŠ Kuldova se uskutečnilo poslední středou v červnu při výletě na Petrov. Bylo opravdu dost teplo, ale děti v čele s Verčou Sochorovou to zvládly.

Po cestě se občerstvily zmrzlinou a ještě dostaly od Verči dárky. Ze společenství, které se zde tvoří, lze vnímat velké požehnání. Jsou zde dokonce holčičky z nevěřících rodin, které začaly chodit ze zvědavosti a nyní jsou na cestě ke křtu.

Pokud můžete, myslete na všechny katechety naší farnosti v modlitbě, ať mají dostatek prostoru, srdce otevřená a ruce připravené.

LG

První svaté přijímání

11. června byla v naší farnosti velká sláva. Několik našich připravených dětí přijalo poprvé eucharistii. Díky přípravám s Pavlou Oujezdskou a sobotnímu dni s panem farářem byly děti klidné, připravené a natěšené.

Pro mě jako pro matku jednoho z nich bylo nádherné sledovat, jak děti kvetly. Jak se připravovaly, objevovaly zase nová zákoutí božích pravd a jistot. Jak se poprvé potýkaly s vyznáním hříchů, jak zářily po rozhřešení. A jak slavnostně pak Pána Ježíše přijaly.

Vše jsme pak oslavili na farní zahradě, kde se z fešáků a krasavic jako mávnutím kouzelného proutku stali fotbalisté a fotbalistky.

Velmi si vážím společenství rodičů, které se podílelo na přípravách, obzvláště pak Petry Holíkové, protože jsme ve svornosti a shodě mohli přispět k přípravě velmi krásného dne. Tak nějak si představuji nebeskou hostinu?

LG

Duchovní cvičení farnosti dvěma pohledy

Tak jako už po mnoho roků, tak i letos se vydalo 43 farníků koncem srpna na Velehrad na duchovní cvičení. Letošní připravil otec Jiří Rous podle Jana Pavlíka SJ (1920–2008; pohřben na Velehradě) a Józefa Augustyna SJ (*1950 v Polsku). Byl to čas modliteb, vnitřního ztišení. Rozjímání o tom, pod čí prapor chci patřit – Krista, nebo ďábla? Spolu s Pannou Marií, Cyrilem a Metodějem za nemalého působení Ducha svatého jsme se v tichu snažili pochopit smysl našeho života, priority, touhy, co Bůh od nás očekává, kam nás vede, co hledáme, v co věříme, co hlásáme. Byli jsme pozváni k neopakovatelným milostem, především Boží blízkosti, naslouchání Jeho hlasu.

Doufejme, že jsme naplnili slova sv. Ignáce: „Vejdí celý, zůstaň sám, vyjdí jiný.“

MP

Velehradské exercicie ve dnech 20. – 25. srpna

se nesly opět v duchu sv. Ignáce z Loyoly.

Čerpaly z myšlenek autorů Jana Pavlíka a Józefa Augustyna.

V mlčení jsme naslouchali Bohu, v tichu jsme čekali na to, až začne Bůh mluvit.

Naše zraněná nitra potřebují k uzdravení Boha.

Snažili jsme se o obnovu celého našeho křesťanství – naší víry v Boha, který zůstává tajemstvím.

Nabízím vám pár myšlenek, abyste se i vy dodatečně mohli účastnit těchto vzácných milostí.

- **Jn 1, 1-18**

Přijměte Boží tajemnost a přilněte k Ježíši Kristu, protože život samotného Boha a Nejsvětější Trojice je vztahem lásky a jednoty. My jsme Boží děti a to je naše největší radost.

- **Mk 12, 28-30**

„Milovat“ bylo zapsáno do duše člověka již při stvoření světa.

Žijeme díky Boží lásce. Ona uzdravuje naše zranění.

Pros o pokorné přijetí Boží lásky.

- **Mk 12, 31**

Milovat sám sebe a milovat bližního.

Správná láska k sobě vychází z lásky k Bohu.

Protože jsem Boží dítě, jsem stvořen z lásky a pro lásku.

Obmývá mne drahocenná Krev Ježíše Krista, kterou mne vykoupil.

- **Mk 12, 28-31**

Většího přikázání není!

Bližní je tobě blízký. Je tvůj, protože ti byl dán jako úkol.

1 Jn 4, 20 Láska k Bohu je zdrojem lásky k člověku.

Jn 13, 35 Poznejí nás po lásce.

- Mít pozitivní vztah ke stvořeným věcem, protože jsou to milostné dopisy milostného Boha. Uchovávej v sobě adoraci – úžas před Bohem, který přesahuje tvoje možnosti.

Sv. Augustin: „Všechno, co děláš pro svého Boha a s Ním, je prodloužením modlitby.“

Najdi čistotu osobního vztahu k Bohu v Duchu Svatém.

- Přemýšlej o smyslu života

Mt 5, 16

Člověk je stvořen k tomu, aby chválil svého Pána, vzdával Mu úctu.

Zakouším Jeho lásku a svou láskou na ni odpovídám.

Mt 22, 37

Ať se mi Bůh stane každodenně smyslem, touhou, nutností.

Sv. Faustyna: „Pán nepotřebuje naše skutky, ale lásku. Není nic většího na nebi, ani na zemi.“

- **2 Sam 11-12**

Ať se lítost stane zamilovaným bodem našeho života, útekem k Pánu.

Milujte svá svatá, zbožná předsevzetí, přání, touhy. Nerezignujte, přestože se je nedaří plnit. Svatá touha po Bohu zvláštním způsobem vyživuje duši. Dozrajeme a postupně dorosteme.

V Kristu je naše síla!

- **Mt 11, 29**

„Ježíši, tichý a pokorný srdcem, přetvoř naše srdce podle srdce svého!“

Mk 18, 1-5

Přijmi svoji vlastní bídu, pravdu o sobě. Přijmi svoji závislost na Bohu. Odvrát svůj zrak od sebe.

Jn 13, 12-14

„Chápete, co jsem vám udělal? Dal jsem vám příklad...“

- **Žid 12, 1-3**

Jsme schopni vytrvale běžet o závod a usilovat o dokonalost. Dokonalost bude úplná až v nebi.

Přistupuj s důvěrou k trůnu milosti, protože některé věci jsou bez milosrdenství neřešitelné.

S velkou důvěrou žij Boží milosrdenství.

- Vtělení je největším tajemstvím.

„Slovo se stalo Tělem a přebývalo mezi námi.“

Hluboce se před tímto tajemstvím skloň a projev velkou vděčností.

1. Událo se nejdříve u Boží Trojice v poslušnosti Syna Otci.

2. Událo se v Panně Marii, kterou Bůh vybavil krásou ryzí duchovní čistoty.

3. Odehrává se v prostředí velké chudoby.

- **Jn 6, 1-21**

Všechno je v Boží režii.

Pán chystá zázrak a my jej máme svou vírou podporovat.

Chce, aby se zjevila Otcova sláva. Spolehni se na Ježíše!

- **Mt 8, 23-27**

Představ si celou tuto scénu:

Ježíš nastupuje na loď jako první a učedníci ho následují jako druzí – jdou za Ním.

Ježíšova přítomnost je dvojí:

1. aktivní – Božská moc

2. pasivní, mlčenlivá – spí za bouře a mlčí na kříži

Zahleď se na Ježíše, který s mlčením dovolí

urážky, bití, plivání, bolest.

Popros o zázrak uzdravení srdce z nedůvěry v Pána.

- **Jn 6, 22-71**

Neusilujte o pokrm, který pomíjí, ale o ten, který vám dává Syn člověka – o ten, který nepomíjí.

Máme dospět do života věčného.

Podstatou Eucharistie je uvěřit a prožívat Boží věci.

Eucharistie je trvalá přítomnost: „Otče, tady je Tvůj Syn!“ I já se mohu též nabídnout k oběti – přinést Otci celý svůj život jako dar.

Nepromarni Ježíšův záměr setkat se s Ním v Eucharistii a najít tak pokoj pro svou duši.

- **Jn 10, 1-18**

Ježíš je mým dobrým Pastýřem. Ví o mně úplně všechno. Zná moje hříchy, mé dobro, má tajemství, všechny moje detaily. Vyryl si mě do dlaní. A jak znám já svého Pána?

- **Jn 14-17** Ježíšova závěť...

Budme lidmi věčnosti a putování za ní.

Smysl života, který neobstojí tváří v tvář smrti, nestojí za nic.

Ježíšova velekněžská modlitba...

Abychom byli posvěceni pravdou.

Abychom byli uchráněni od zlého ducha.

Abychom byli jedno.

- **Jn 12, 20-32**

V utrpení a smrti nás Ježíš předešel.

Je zářivou hvězdou na cestu stínů smrti.

Zamiluj si Ježíše pokorného a trpícího a následuj Ho.

Naše utrpení má tehdy smysl, když je spojeno s Kristovým křížem, když se proměňuje v dobro a lásku a když oslavuje Pána.

Jn 12, 27

Čas od času udělej rozjímání o smrti.

Jn 12, 24

Vydej ze sebe ctnosti a podobej se Ježíšovi.

Jn 12, 32

Uměj vystoupit pokojně na svůj kříž.

Maria pod křížem souhlasila, aby dar, který dostala, byl zabit na kříži. Spolupodílela se na spáse světa.

Přijímá výměnu – žít s Ježíšovým milovaným učedníkem.

V každé chvíli svého života jdi za spásou jako Maria.

• Jn 20-21

Při kterémkoliv zjevení po vzkříšení musel Pán otevřít lidem oči, protože by Ho jinak nepoznali. Pán je vděčný každé duši, která se podílí na spáse druhých i své vlastní.

Po zjevení u Genezaretského jezera Pán uspořádal církev.

Aby byli apoštolové lidmi víry, ptá se jich, jestli Ho milují.

Ajak je to s naší láskou k Ježíšovi?

• Lk 24, 13-29

Prosme o vnitřní poznání, že nás Ježíš doprovází na cestě života.

Opouštějme to, co tuto pouť životem znesnadňuje či zatěžuje.

Pane, otevři mi oči a rozšiř můj pohled a mé zájmy, abych mohl vidět, co ještě nepoznávám.

Pane, dej mi velkodušné srdce, které se odevzdá Tvému slovu a odváží se udělat to, co ještě neudělalo.

**Pane, vím, že jen tehdy žiji, když se nechám Tebou oslovit a změnit.
Amen.**

SG

MYŠLENKA KE SVÁTKU P. MARIE

Ve správnou chvíli objevuji ta světla, která právě potřebuji a která jsem nikdy před tím neviděla. Nejčastěji to nebývá v době modlitby, ale spíše při každodenních pracích.

sv. Terezie od Dítěte Ježíše

Dobrá vnuknutí, která Ježíš dává, jsou vzácnými světly uprostřed každodenních úkolů. Rozzáří se tehdy, když je jich zapotřebí a když po nich zatoužíme. Ale existuje jedno světlo, které Ježíš jednou rozsvítil na obzoru našeho života, aby tam svítilo už napořád. Je to Panna Maria, kterou církev ozdobila titulem Hvězda mořská. Hvězda mořská je hvězdou lodivodů. Když ti spatří její světlo, jsou klidní a jsou si jisti, že dosáhnou cíle své cesty. Dante Alighieri o tomto světle napsal: „A když to světlo v duši zasvítá, nelze, když duše s ním se sjednotí, by jiný pohled utěšil ji dosyta.“ Když nám v porodnici pomáhali na svět, vypluli jsme z těla své matky jako koráb na oceán života, aniž bychom věděli, co nás během cesty čeká. Proto upírejme oči na Jitřenku, přijímejme její světlo do srdce i do mysli a plavme se pokojně na vodách naděje.

365 dní s mystiky Karmelu

TÁBOROVÁ LEHKOST BYTÍ

Hurá, je to tady! Již třetím rokem se s našimi kamarády chystáme na tábor. Do tašek dáváme oblečení „nejvíc na lítačku“ s tím, že se část po skončení tábora klidně může vyhodit, balíme těstoviny a konzervy. Děti se těší již dlouho dopředu a my koneckonců také.

Letos jsme však přijeli o den dříve než zbytek, a tak první noc na tábořišti trávíme sami. Pomalu se stmívá, děti již spí zachumlané ve spacáku, manžel odešel někam přes louku a já sedím, s výjimečně klidným a pomalu usínajícím nejmladším na klíně, před „vůdcákem.“ Bosýma nohama se probírám v jitroceli, na pozadí hvězdného nebe se v lehkém větru třepe česká vlajka, u paty stěžně zapálený paškál. Dýchám svěží letní vzduch, vůni lesa, polí a luk a najednou se ve mně rozlévá pocit klidu a harmonie, vnímám, že jsem součástí tohoto světa, že celá ta krása, která mě obklopuje, byla stvořena i pro mě a že jsem skutečně milovaným Božím dítětem. Ten pocit ve mně roste, kypí, jsem ho plná a dere se ven.

Najednou se přistihnu, že úplně spontánně zpívám Amazing grace a při slovech „wretch like me“ mi po tvářích tečou slzy. Ano, denně dělám kopance, hřeším, určitě nežiji duchovní život tak, jak bych měla a chtěla, a přesto přese všechno byla ta nádhera kolem mě určena a stvořena i pro mě. Jestli někdy pochybujete o Boží lásce, stačí otevřít oči a rozhlédnout se kolem. Třeba na táboře, těsně po setmění.

TP

5 věcí, které jste o Panně Marii možná nevěděli

1) Neposkvrněné početí Panny Marie

Neposkvrněné početí Panny Marie znamená, že Maria byla svými rodiči Annou a Jáchymem počata bez poskvrny dědičným hříchem. Toto učení v roce 1854 vyhlásil papež Pius IX. za dogma. Zmínku o něm ale v kanonických evangeliích nenajdete.

2) Nanebevzetí Panny Marie

Ještě mladším dogmatem je učení o nanebevzetí Panny Marie. Toto dogma bylo v roce 1950 vyhlášeno Piem XII. a zajímavé je, že neříká, byla-li Maria vzata na nebe před smrtí, nebo po ní. I o tomto dogmatu byste zmínku v Novém zákoně hledali marně. Přesto se jedná o jednu z nejstarších církevních tradic.

3) Jediná žena zmíněna jménem v Koránu

Islám chová k Panně Marii velikou úctu. Je to koneckonců jediná žena, která je v celém Koránu zmíněna jménem. V celém Koránu je nakonec nějakým způsobem zmíněna celkem sedmdesátkrát. Korán jí dokonce přisuzuje titul „největší mezi ženami“.

4) Protestanté a Panna Maria

V protestantských církvích naopak nezaujímá Panna Maria tak významnou úlohu jako u nás katolíků nebo například v pravoslavné církvi. Rozdílný přístup protestantů k Panně Marii je úzce spjatý v jejich důrazu na Písmo svaté a odmítání velké části našich „katolických“ tradic.

5) Bohorodička

V roce 431 třetí Efezský koncil řešil zdánlivě nepodstatnou věc. Totiž je-li Panna Maria Bohorodička (Theotokos), nebo Kristorodička (Christotokos). Tento spor měl ale vážné teologické důsledky. Nakonec dogmatem definitivně schválený pojem Theotokos vyjadřuje, že Ježíš byl zcela člověk a zcela Bůh, obě přirozenosti byly sjednoceny v osobě Ježíše Krista, a Panna Maria byla matkou nejen Ježíše jako člověka, ale i Ježíše jako Boha.

Proč nevádí chodit do různých kostelů

Dovolím si navázat na článek z minulého čísla, ve kterém se zdůvodňuje, proč chodit stále do stejného kostela. Pokusím se vysvětlit, proč je podle mého názoru přípustné kostely střídát, přičemž ty původní argumenty o věrnosti jednomu kostelu jsou oprávněné a paradoxně mohou platit současně.

Katolická církev má tu výhodu, že katolík je doma v každém kostele, ať v Brně nebo kdekoli v Česku či po celém světě. Všude se slouží tatáž mše, a i když jsme v cizině, pak kromě čtení a kázání všemu dalšímu v podstatě rozumíme. Společenství církve je skutečnost mnohem širší a hlubší než faktická známost jednotlivých členů.

Požadavek chodit stále do stejného kostela připomíná model nekatolických křesťanských společenství a jejich „sborů“. Kdyby se vymáhal příliš radikálně, dostali bychom se do blízkosti evangelického pojetí církve: podle něho je každé společenství křesťanů v zásadě autonomní, což se používá k teologické argumentaci, že papež a biskupové nejsou nadřizení místním církvím.

Každý nemá takovou povahu, aby se potřeboval družít a s chutí navštěvoval společenské akce a mimokostelní aktivity farnosti: někomu plně stačí společenství při bohoslužbě a třeba jenom skromné osobní kontakty. Každý má ovšem povinnost podle svých sil a hřiven pomáhat církvi i v praktických věcech, ale ta pomoc má různé formy a u některých není nutné, aby daného člena všichni osobně znali.

Návštěvy více kostelů mohou být dobré pro inspiraci třeba v oblasti výzdoby, vnějšího provádění liturgie nebo hudby. Kdybychom znali jenom svůj kostel, naše farnost by se dostávala do izolace. Snažím se třeba v postní době ve všední dny obejít co nejméně brněnských kostelů a poznat život církve z širší stránky. Když jsme studovali v Praze a nejezdili každý víkend domů, měli jsme plán jít každou neděli do jiného pražského kostela. To je přece jedinečná příležitost.

Někteří z nás těžko snášejí špatnou hru varhan: opravdu je to něco jako alergie na prach. Pokud je úroveň hry mimořádně nízká a v dohledné době se nerýsuje změna k lepšímu, proč se trápit, když si můžeme ve větším městě vybrat a chodit třeba do Zábřovic, kde je varhaník nadprůměrně zdatný?

Jeden důvod k střídání kostela je také praktický: když se v Brně přestěhujeme například z Bystrce do Slatiny, jistě začneme chodit někam blíž. Požadavek chodit stále do stejného kostela určitě není míněný jako doživotní závazek.

Problém ovšem není nijak žhavý: většinou každý z nás dlouhodobě navštěvuje jeden kostel a jenom mimořádně chodí do jiných. Navíc my občané velkých měst jsme v této věci až rozmazlení: představme si svou rodinu někde v pohraničí, kde je nejbližší kostel deset kilometrů a mše jednou za čtrnáct dní v sobotu. Budme raději vděční a smířliví.

Panna Maria v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Zábrdovicích

V sobotu 7. října jsme oslavili svátek Panny Marie růžencové a proto je měsíc říjen označován jako měsíc růžence. Při této příležitosti si pojdme říci něco bližšího o Panně Marii v našem kostele. Většina farníků určitě ví, že náš kostel je Panně Marii zasvěcen – konkrétně je zasvěcen Nanebevzetí Panny Marie. Kostela je proto plný mariánských motivů. Náměty mariánské ikonografie obecně vycházejí primárně z biblických textů, věroučných kázání, traktátů, apokryfů, duchovní poezie a z kázání. Rozšíření ikonografie přispělo hlavně ustanovení na Efeském koncilu v roce 431, že Panna Marie je Bohorodička.

V zábrdovickém kostele je Panna Maria znázorněna nejen v symbolech, ale také v realistických výjevech z jejího života.

Provedeme proto určité netradiční řazení jednotlivých zpodobnění Panny Marie – **seřadíme si je totiž podle toho, jak šly chronologicky** v životě Panny Marie, neboť v kostele lze najít její vyobrazení od jejího narození až po její život v nebi.

Pannu Marii vyobrazenou jako novorozeně můžeme najít v Kapli Panny Marie Čenstochovské. Samotná kaple byla vystavěna v 50. letech 18. století a její důmyslný ikonografický koncept je dílem tehdejšího opata Kryštofa Matušky. Právě Mariino narození je zpodobněno v jednom z grisaillových medailonů, které jsou namalovány Josefem Winterhalderem na stěně vpravo a vlevo od oltáře kaple, konkrétně v prvním poli nalevo. V centru obrazu je Panna Maria jako novorozeně koupána v připravované lázni dvěma služebnicemi, přičemž svatá Anna je na lůžku na pozadí a svatý Jáchym přichází zleva. Rodiče Panny Marie jsou i v podobě soch po boku oltářního obrazu a pak na obrazech v bočních kaplích, které jsou jim zasvěceny.

Motiv z dětství Panny Marie nalezneme v boční kapli sv. Anny, která přiléhá k lodi z levé strany. V ní se nachází obraz Vyučování Panny Marie – mladá Panna Maria se nahýbá nad knihou, kterou má na kolenou svatá Anna. Dílo vytvořil v roce 1782 opět Josef Winterhalder. **Setkání Panny Marie s archandělem** najdeme na dalším z grisaillových medailonů v Čenstochovské kapli – nalevo od oltáře ve výjevu Zvěstování Panny Marie, kde je Maria pohroužena v kontemplaci nad rozevřenou knihou a překvapena Gabrielem přilétajícím

z výšin a nesoucím lilii. **Navštívení Alžběty Pannou Marií** je na dalším medailonu, tentokrát již vpravo od oltáře kaple. Malba setkání dvou těhotných žen před domem Zachariášovým je již bohužel ve špatném stavu.

Na několika dílech v kostele je **Marie zobrazena jako Bohorodička**. Prvním z těchto zobrazení je poslední medailon v kapli, který zobrazuje Klanění pastýřů před narozeným Ježíškem.

Nejvýznamnějším zobrazením Panny Marie jako Bohorodičky je bezesporu oltářní obraz v Čenstochovské kapli. Tento obraz nechal opat Matuška zhotovit v polské Čenstochové roce 1753 podle originální, pravděpodobně raně středověké ikony byzantského původu. Jedná se o věrnou kopii, nesoucí i charakteristické znaky originálu, jako je škrábanec na tváři (pozůstatek po vpádu husitů).

Panna Maria jako Bohorodička je zpodobněna i v průčelí je kostela. Mezi dvěma věžemi je vložen do pozadí ustupující štít – socha Panny Marie s Ježíškem, ozdobená zlatými paprsky je umístěna na balustrádě na balkoně.

Na podstavci levého oltáře (s obrazem sv. Augustina) je obraz Neposkvrněného Srdce Panny Marie.

Pozemský život Panny Marie byl zakončen nanebevzetím. Ústředním dílem je hlavní oltářní obraz Nanebevzetí Panny Marie z roku 1786 od Franze Antona Maulbertsche – na oltářní obraz navazuje nástropní freska Devět kůrů andělských od Josefa Winterhaldera, na kterém jsou zobrazeni Ježíš a nebeské kůry, očekávající Pannu Marii (která je na oltářním obrazu), aby mohli společně zasednout na trůny, které jsou znázorněny v horní části scény. Obdobný umělecký záměr má i nástropní freska v Čenstochovské kapli od Jana Jiřího Etgense z roku 1756, Slavnostní přijetí Panny Marie v nebi – i zde zobrazení Panny Marie na fresce chybí, neboť s ní počítá v oltářním obraze, na který navazuje. Tato freska byla později přemalována, takže některé postavy nebešťanů mají nepůvodní a podivné neikonografické atributy (např. jakousi řepu).

Nebeský život Panny Marie je pak tématem dvou Winterhalderových nástropních maleb z roku 1781, jednak na kůru Panna Maria s Anděly jako vítězky nad neřestmi, které jsou sráženy k jejím nohám, a v hlavní části lodi malby

Immaculata, vítězná Panna Maria, která zašlapává hada s jablkem hříchu v tlamě.

Umělecká výzdoba nezapomíná ani na další působení Panny Marie – dokladem je socha Panny Marie Lurdské v pohřební kapli manželů Waldorfových, nacházející se na pravé stěně po vstupu do kostela.

Výše uvedený výčet přitom zachycuje jenom ta nejpodstatnější zobrazení. Pannu Marii můžeme najít i na obrazech křížové cesty, na patě krucifixů v chodbách, na některých dnes již neznatelných místech (na oltářním obraze v kapli svatého Jáchyma) nebo též v četných symbolech. Mariánským symbolem je například jednorozec jako symbol čistoty (toho můžeme nalézt v kovovém provedení na několika mřížích), na řadě míst kostela lze nalézt mariogramy nebo symboly lilií, růží, či lastur.

Jak je vidno, zábrdovický kostel je Pannou Marií zcela prodchnut. Je přitom na nasnadě, že umělecká díla našich předků mohou posloužit i nám. Tento článek můžeme využít jako malý průvodce po jednotlivých uměleckých dílech, která nám mohou zprostředkovat vhled do Mariina života. Skrze tento vhled pak můžeme reflektovat i náš život – a nechat se inspirovat. Doporučuji projít díla v pořadí dle života Panny Marie a před každým z nich strávit malou chvíli v modlitbě nebo zamyšlení. Předpokládám, že právě to byl záměr všech tvůrců – aby se skrze umění člověk napříč staletími mohl přibližovat Bohu, k němuž nám je Panna Maria branou.

Použité zdroje:

- Diplomová práce Tomáše Valeše „Josef Winterhalder ml. (1743-1807) - poznatky z jeho života a díla: Znojmo - Rajhrad – Brno“ obhájená v roce 2008 na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity

- Bakalářská práce Michaely Trlíkové „Malířská a sochařská výzdoba kaple Panny Marie Čenstochovské v Brně-Zábrdovicích“ obhájená v roce 2008 na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity

- Bakalářská práce Venduly Koreňové „Umělecká výzdoba premonstrátského kostela Nanebevzetí P. Marie v Brně-Zábrdovicích – její interpretace a kontext“ obhájená v roce 2017 na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity

- ROYT, Jan. Slovník biblické ikonografie. Praha: Karolinum, 2006.

- TENORA, Jan. Zábrdovice – Vzpomínka na klášter. Průvodce kostelem. Brno: Spolek pro stavbu katol. chrámu v Židenicích-Juliánově, 1935.

SB

Nebojte se Marie – Homilie na Celostátním setkání mládeže

Milí přátelé,
znovu se v duchu vraťme do Nazareta v Galilei. V největší říši tehdejšího světa byla Palestina naprostým Zapadákovem. Její severní část, kde působil silný vliv okolních pohanských území, byla dokonce všeobecně vysmívána jako Galilea pohanů. A právě tam, v jedné pohrdané „Zlámané Lhotě“, odkud podle mínění jednoho slavného současníka nemůže vzejít nic dobrého, dojde k události, která je do určité doby skrytá veřejnosti, nikdo o ní neví a nikdo se o ni nezajímá. Teprve o pár měsíců později asi dodávala potencionálně výbušný materiál místním drbnám, ale o tom se v Písmu nepíše.

Nevím, jestli by byla tehdy asi dvanáctiletá Maria mezi svými vrstevnicemi vybrána jako Miss Nazaret, ale rozhodně byla vnitřně krásnou dívkou, a jsem přesvědčen, že právě vnitřní краса formuje všechno ostatní, tedy myšlení, úsměv, chování, moudrost a tím i krásu vnější. Jsem přesvědčen, že právě proto byla Maria nejkrásnější žena.

Ovšem nepředbíhejme.

Jednoho dne k ní přijde Boží posel, který zpřítomňuje toho, který jej poslal, a pozdraví ji: „Buď zdráva.“ Doslova řečeno: „Raduj se, zahrnutá milostí, Pán s tebou.“ Maria se ulekne a přemýšlí, co to má znamenat. Anděl jí utěšuje: „Maria, neboj se! Bůh tě má rád.“ A následují slova o početí a narození Ježíše a o tom, kým její syn bude. A Maria se táže, jak se to může stát, když nežije s mužem. Anděl jí vypráví, jak se to stane, vypráví o pozeňnaném stavu její příbuzné Alžběty a ujišťuje ji, že u Boha není nic nemožného. Anyní nastává hvězdná chvíle lidstva.

Maria ve svobodě věřícího a milujícího člověka řekne: „Jsem služebnice Páně, ať se mi stane podle tvého slova.“

Není to pasivní postoj typu „Tak já to teda vezmu“, ale je to vyjádření přání a touhy, které se dříve překládalo slovem kéž. Tedy: Kéž se mi stane podle tvého slova. Řečeno jinak: Ať je to tak, jak si přeješ a jak ty chceš. Dalo by se dodat: Já ti důvěřuji, Bože.

A v tomto postoji důvěry stojí tato nazaretská dívka před Božím poslem i za každého z nás.

Nepotřebuje tento její údiv na prahu nových možností nejen slyšet, ale také zažít každý z nás? Také vy jste na jejím místě, i vám je zvěstováno: S tebou – s tebou – ano, i s tebou – Bůh počítá. S tebou má přicházet Boží království. Také ty máš dát život Kristu. Skrze tebe se právě on má narodit do světa, ve kterém žiješ.

Co na to řeknu já? Neuleknu se tohoto pozvání? Je to vůbec míněno vážně? Ano. Je. A jaké jsou naše obranné reakce?

„To snad, Bože, nemyslíš vážně. To mě neznáš, to nevíš, jak jsem líný, sprostý, jak jsou mně druzí a možná někdy i ty ukradení? Jak se zabývám sám sebou?“

Jak postrádám tolik věcí, které mají druzí? Jak na to nejsem dostatečně hezká – hezký?

Jaké mám mindráky ze své postavy, zvláště když to srovnávám s tím, co vidím v časopisech?

Jaké jsem nemehlo v tělocvičně? A také se ti ani mí rodiče moc nepovedli!“

Mám pokračovat? Jak byste rozšířili tento refrén vy sami?

Ano, v mínění světa vzdáleného od duchovních

hodnot jsou vzhled, postava, značkové oblečení, večírky, zkušenosti s drogami, se sexem, s pornem velmi důležité. Důležité natolik, že jsou hojně využívány pro tržby kosmetického, oděvního, plasticko-chirurgického a já nevím ještě jakého průmyslu, který je připraven v případě určitých finančních investic pomoci plnit všechny sny. A samozřejmě je také vyvolávat.

Je špatné, že se mladý člověk chce líbit? Že se maluje, že dbá o svou postavu, že chodí pěkně oblečen? Rozhodně ne, je to v naší přirozenosti. Je špatné, když jsou tyto věci na prvním místě a stávají se těžištěm a smyslem života, protože se právě tím stávají příčinou otroctví, kterého je těžké se zbavit. Toto otroctví využívá zmíněný průmysl a je to zdroj velkých zisků.

Být sám – sama sebou, znamená uvidět se v jiné perspektivě. Ne v zavirovaném kolektivním softwaru světa vzdáleného od Boha, ale v perspektivě Boha a jeho nezavirovaného softwaru, tedy v Duchu Svatém, který nám

Pomáhá objevovat dary, určené osobně každému z nás. Skrze tento základní pohled s přijetím a rozvíjením osobních darů můžeme také objevovat svoji nekonečnou hodnotu i potencionální krásu. Možná to vypadá, že chci všechno přehodit do duchovního světa a to hmotné a tělesné prohlásit za nedůležité. Ale tak to v žádném případě není. Proč by potom svatý Pavel psal v dopise Korint'ánům (když popisuje jejich nesprávný vztah k tělu v oblasti šestého přikázání), jestli vědí, že jejich tělo je chrámem Ducha Svatého? A že Kristus za ně zaplatil vysokou cenu? A víme to my? A ten stejný Pavel dodává i pro nás: Oslavujte proto Boha svým tělem.

Přijměme tedy sebe, svá obdarování i svá omezení. Naše obdarování jsou určena pro službu druhým, naše omezení se mohou stát pověstným zrnkem písku, které se v ústřici stane příčinou vzniku drahocenné perly. Je zvláštní, že Pavel sám sebe nazývá nedochůdčetem a je si vědom svých omezení. Stejně tak Mojžíš říká Hospodinu: Neumím mluvit, nemohu jít před faraona. Také Izaiáš říká: Jsem ztracen pro své viny a hříchy. Ale když se Hospodin zeptal: Kdo půjde, koho mám poslat? Odpoví Izaiáš: „Zde jsem, pošli mě.“ A brání se také prorok Jeremiáš: „Co bych měl druhým říkat? Jsem ještě příliš mladý.“ A slyší povzbuzení: „Neboj se, budu s tebou...“

Životní výhrou je být v postoji obyčejné dívky Marie a říkat Bohu ANO a vědět, že ani tolik nezáleží na mém outfitu, na výši mého IQ, na výši obsahu mé peněženky, na postavení mé rodiny, ale záleží na mém přátelství s Otcem, s jeho Synem a na otevřenosti vůči Duchu Svatému. A pokud se Bůh stane mým přítelem, s nímž budu každý den procházet životem a všemi okolnostmi, které přináší, začne se odehrávat další hvězdná chvíle lidstva. A bude se týkat nejen mne osobně, ale přesahuje také do světa, v němž žijeme. Postoj otevřenosti a důvěry vůči Tomu, který nás stvořil a nekonečně miluje, z nás všech dělá krásné lidi. Uvnitř i navenek.

Dominik kardinál Duka

PROČ SE VŮBEC MODLIT RŮŽENEC?

Lidé se mě často ptají, jestli se modlím růženec. Myslí si, že já jako moderní kněz, co jde s dobou, to přenechávám „bigotním ženským“.

Modlím se ho každý den a rozjímám o něm. Růženec mám nesmírně rád. Modlím se ho na malinkém kulatém růženci – je to praktické a přitom nenápadné.

RODINNÉ ALBUM PANNY MARIE

Růženec je rozjímání o dvaceti zásadních okamžicích Ježíšova života, které prožívá také jeho matka. S růžencem můžeme rozjímat o Kristově životě a o nejzávažnějších momentech v životě jeho matky. Je to skvělé rodinné album. Střídá se v něm radost s utrpením a končí nádherným oslňujícím světlem: vzkříšením.

Otevřme rodinné album Panny Marie a uvažujme o velkých okamžicích jejího života! Vzývejme ji v modlitbě růžence. Mějme stále v kapse „růžencové kolečko“, které nám ulehčí kdykoliv a kdekoliv říkat prostě jako dítě: „Zdravas Maria...“

BŮH POČÍTÁ I S (NÁMI) MALÝMI

Bůh vždycky vykonal velké věci s malými a bezvýznamnými. Nedává přednost „hrdinům“, jako je Rambo nebo Schwarzenegger. V televizi vidíš chlapy svalnaté, pěkné na pohled, jak překonávají všechna nebezpečí a překážky. A ty jim věříš! Sdělovací prostředky ti říkají: „Nejsi-li krásný, ani prachatý, ani svalnatý, mimořádně inteligentní, platíš za blbce.“ Bůh si však našťestí počíná jinak!

OMÍLÁNÍ STÁLE STEJNÉ MODLITBY

Jednou z námitek proti růženci je tvrzení, že je to „omílání stále stejné modlitby, což unavuje a člověk při tom pak myslí na jiné věci“. Myslím si ale, že opakuješ-li modlitbu „Zdravas Maria“ soustředěně, pak, i když se občas v myslí odchýlíš, zůstáváš v proudu, v dechu lásky, který tě nese a oživuje. Růženec tě tak uvádí do povznášejícího ovzduší.

Modlitba totiž nepřitahuje nebesa k zemi. Je to povznesení tvého srdce k Bohu, který ví lépe než ty, co potřebuješ.

PROČ SE VŮBEC OBRACET K MARIÍ?

Pokud měl člověk milující mámu, něžnou, pozornou, vždycky k dispozici, mazlivou, ráznou i laskavou, spravedlivou a schopnou říci i „ne“, dostal tak parádní výbavu. Moje máma je taková. A taková byla Maria. Jestli ale tvá matka nebyla taková, jakou jsi chtěl mít, tím spíše a více se obračej k Marii!

Zpracováno podle knihy „Setkání s Marií“ od Guy Gilberta – kněze pařížského podsvětí. Vydalo Karmelitánské nakladatelství 2002

10 RAD PAPEŽE FRANTIŠKA PRO DOBRÝ ŽIVOT

1. ŽIJ ANECHEJ ŽÍT

To je první krok k pokoji a k radosti.

2. ROZDÁVEJ SE DRUHÝM

V životě jsou potřebné dva póly: chvíle usebrání i chvíle, kdy se dáváme druhým. Pokud někdo zastaví tento dvojí pohyb, hrozí mu, že se stane egoistou. A stojatá voda hned zahnívá.

3. ŽIJ POKLIDNĚ

Hlavní hrdina argentinského románu Don Segundo Sombra velmi hezky uvažuje o svém životě. Říká, že v mládí byl jak divoký potok, který všechno strhává, v dospělosti byl jako pomalá řeka a ve stáří cítí, že se ubírá kupředu, avšak pomalu a poklidně. Použil bych právě tento obraz a toto slovo, které používá básník a spisovatel Ricardo Güilardes: poklidně. Schopnost chovat se laskavě a pokojně je jako tichá zátoka řeky života. Tuto schopnost mají staří lidé. Oni jsou pamětí národa. Národ, který nepečuje o své seniory, nemá budoucnost.

4. NEZAPOMEŇ SI NĚKDY HRÁT

Konzumní způsob života nás přivedl k tomu, že jsme ztratili zdravou schopnost odpočívat, číst a radovat se z umění. Nyní zpovídám málo, ale v Buenos Aires jsem často zpovídal, a když přišla nějaká mladá maminka, pta jsem se jí: „Kolik máš dětí? Hraješ si se svými dětmi?“ Takovou otázku nečekala a já jsem jí řekl, že základem zdravé kultury je hra s dětmi. Je to těžké, když rodiče odcházejí do práce brzy ráno a vracejí se, když už děti spí. Je to těžké, ale je to potřebné.

5. PROŽÍVEJ NEDĚLI V RODINNÉM KRUHU

Nedávno se v italské provincii Campobasso konalo setkání mezi akademickými pracovníky a dělníky a všichni se dožadovali volné neděle. Neděle je pro rodinu.

6. POMÁHEJ MLADÝM LIDEM NAJÍT PRÁCI

V této oblasti je potřebná tvořivost. Chybí-li mladým lidem příležitosti, sáhnou ke drogám. Mezi nezaměstnanými mladými lidmi je velmi vysoké procento sebevražd. Nestačí dát jim najíst. Je třeba pro ně vytvářet odborné kurzy. Člověk vnímá svoji důstojnost, když si na sebe dokáže vydělat.

7. CHRAŇ PŘÍRODU

Je potřebné chránit přírodu, ale neděláme to. Je to jedna z největších výzev, které se před námi nacházejí.

8. RYCHLE ZAPOMÍNEJ NA KŘIVDY

Potřeba špatně mluvit o druhých je projevem nízkého sebevědomí. Jako by člověk říkal: „Cítím se tak mizerně, že místo toho, abych se pozvedl, stáhnu i druhého.“ Zdravé je rychle zapomínat na křivdy.

9. RESPEKTUJ TY, KTEŘÍ SMÝŠLEJÍ JINAK

Můžeme druhé zneklidňovat svým svědectvím, abychom tak oba rostli ve vzájemné komunikaci, ale to nejhorší, k čemu může dojít, je náboženský proselytismus, který ustrnul v pozici: „Mluvím s tebou jen proto, abych tě přesvědčil.“ Každý účastník dialogu ať si je vědom své vlastní identity. Církev roste díky přitažlivosti, nikoli díky proselytismu.

10. AKTIVNĚ USILUJ O MÍR

Žijeme v době mnoha válek. Zdá se nám, že v Africe se vedou pouze boje mezi místními kmeny, ale jde zde o něco víc. Válka ničí. Musíme hlasitě volat po míru. Mohlo by se zdát, že mír je pouze klidem. Mír však nikdy není pouhým klidem. Mír je vždycky aktivní.

Úkoly týkající se Panny Marie

V obou tajenkách doplň do prázdných políček začínající písmena věcí na obrázcích kolem.
V první luštěnce ti vyjde, jak se jmenoval tatínek Panny Marie, ve druhé vyjde název, kterým se Panna Maria označila, když ji navštívil anděl.

